

NEDERLANDSE ASSOCIATIE VOOR PODIUMKUNSTEN

Aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. Commissie voor Financiën (FIN)
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

Datum : 15 oktober 2015
Onderwerp : Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (WDBA)/ afschaffen VAR
Ons kenmerk : 15-027

Geachte leden van de Eerste Kamer,

In verband met uw beraadslaging en besluitvorming op 27 oktober a.s. over de invoering van de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (WDBA) per 1 januari 2016, zoals voorgesteld door de Tweede Kamer, richten wij ons als sociale partners, Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten (NAPK) en FNV KIEM, tot u.

De WDBA waarmee de verklaring arbeidsrelatie (VAR) wordt afgeschaft heeft namelijk, zo is na consultatie van de Belastingdienst (BLD) gebleken, **ingrijpende gevolgen voor de culturele sector**. Er werken van oudsher veel zelfstandigen (zzp'ers) in de culturele sector. In de afgelopen periode is hun aantal sterk toegenomen, voor een belangrijk deel als gevolg van de overheids-bezuinigingen die de sector sinds 1 januari 2013 hebben getroffen.

Veel podiumkunstinstellingen hebben hun subsidies zien verdwijnen dan wel drastisch zien afnemen. Een van de maatregelen die zij hebben genomen om de bezuinigingen het hoofd te bieden is meer projectmatig gaan werken en meer te werken met zzp'ers. Een begrijpelijke ontwikkeling omdat de opdrachtovereenkomst een contractvorm is die aansluit bij de toegenomen (overheids-)eisen op het gebied van cultureel ondernemerschap als ook bij de wens en gedrevenheid van kunstenaars en producenten om voorstellingen te blijven maken, ook met minder middelen. In verband hiermee wordt momenteel, op initiatief van de Raad voor Cultuur en de SER, een arbeidsmarktanalyse uitgevoerd in de sector. Als sociale partners zien wij uit naar de conclusies en aanbevelingen die dit gaat opleveren.

Invoering van de WDBA, die derhalve vooruit loopt op deze arbeidsmarktanalyse, biedt de mogelijkheid dat brancheorganisaties, werkgevers- en/of werknemers- (organisaties) bij de BLD modelovereenkomsten ter goedkeuring voorleggen. Wordt deze goedkeuring verkregen en in de praktijk volgens de overeenkomst gewerkt, dan is de opdrachtgever gevrijwaard van de afdracht van loonheffingen. Deze weg zijn wij direct ingeslagen op het moment dat de BLD deze mogelijkheid bood.

NEDERLANDSE ASSOCIATIE VOOR PODIUMKUNSTEN

Inmiddels heeft overleg met de BLD plaatsgevonden over de artiestenregeling, een specifieke sectorale regeling, en over een modelovereenkomst voor zelfstandig werkende podiumkunstenaren (acteurs, dansers, musici etc.) die voor een podiumkunstproducent of -gezelschap werken. Voor de artiestenregeling - die geldt wanneer al vast staat dat er geen sprake is van een dienstbetrekking - zijn er inmiddels door de BLD goedgekeurde modelovereenkomsten opgesteld.

Echter, uit het overleg is ook naar voren gekomen dat het voor de zelfstandig werkende podiumkunstenaren in opdracht van een podiumkunstproducent vrijwel in alle gevallen onmogelijk zal zijn de overeenkomsten goedgekeurd te krijgen. De reden daarvoor is dat podiumkunstenaren niet of nauwelijks zelf de inhoud van hun opdracht bepalen en onder leiding van hun opdrachtgever staan. Ook voor functies als die van theatertechnicus, marketeer, fondsenwerver en programmeur zal het om diezelfde reden lastig of onmogelijk zijn overeenkomsten goedgekeurd te krijgen. Dat is zeer problematisch omdat de praktijk in de podiumkunsten zich – noodgedwongen - zo heeft ontwikkeld dat structureel en veelvuldig met zelfstandigen wordt gewerkt, zowel in de functies van artistiek uitvoerenden als in die van theatertechnici en andere ondersteunende functies.

Invoering van de WDBA per 1 januari 2016 zal tot ernstige budgettaire en planningsproblemen leiden, omdat contractvormen in veel gevallen zullen moeten worden herzien, terwijl voor het jaar 2016 planningen, contracten en verplichtingen al grotendeels vastliggen. Bovendien loopt het culturele seizoen van september tot juni. De datum van 1 januari valt hier midden in.

Het is voor onze sector daarom van groot belang dat bij de invoering van de WDBA rekening wordt gehouden met een ruime en passende transitieperiode, opdat instellingen en zzp'ers voldoende tijd krijgen hun beleid en werkwijze op de nieuwe situatie aan te passen. Dat beleid staat meestal lang van tevoren vast en hangt nauw samen met de vierjarige subsidiecyclus van het ministerie van OCW, het Fonds Podiumkunsten en lagere overheden. De gevolgen van deze wet kunnen dan in de aanvragen, en in de beraadslagingen in de Tweede en in uw Kamer over de komende periode (2017-2020) worden verdisconteerd.

Samenvattend: omdat invoering van de WDBA per 1 januari 2016 veel te kort dag is voor culturele instellingen en zzp'ers om hun bedrijfsvoering te kunnen aanpassen en stringente handhaving daardoor tot ernstige problemen zal leiden, doen wij een dringend beroep op u als Eerste Kamer om in uw besluitvorming over de WDBA te zorgen voor een ingangsdatum die een zorgvuldige transitie van arbeidsrelaties mogelijk maakt.

Ons pleidooi voor een zorgvuldige invoering van de WDBA op een haalbare termijn wordt mede onderschreven door de leden van de Federatie van werkgeversverenigingen in de Cultuur (FC), namelijk: Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouw Directies (VSCD), Vereniging van Nederlandse Poppodia en –Festivals (VNPF), Cultuur Connectie, Museumvereniging, Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB), Nederlandse Galerie Associatie (NGA) alsmede Filmproducenten Nederland en Kunsten 92. Enkelen van hen zullen hun specifieke zorgpunten ook separaat onder uw aandacht brengen.

NEDERLANDSE ASSOCIATIE VOOR PODIUMKUNSTEN

Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid u van nadere toelichting en/of informatie te voorzien.

Hoogachtend en
met vriendelijke groet,

Yolande Melsert
Directeur NAPK

Geert van der Tang
Voorzitter FNV KIEM

CC Staatssecretaris van Financiën Ir. E. D. Wiebes
 woordvoerders cultuur Tweede Kamer
 beleidsambtenaren directies Ministerie van OCW en Fonds Podiumkunsten